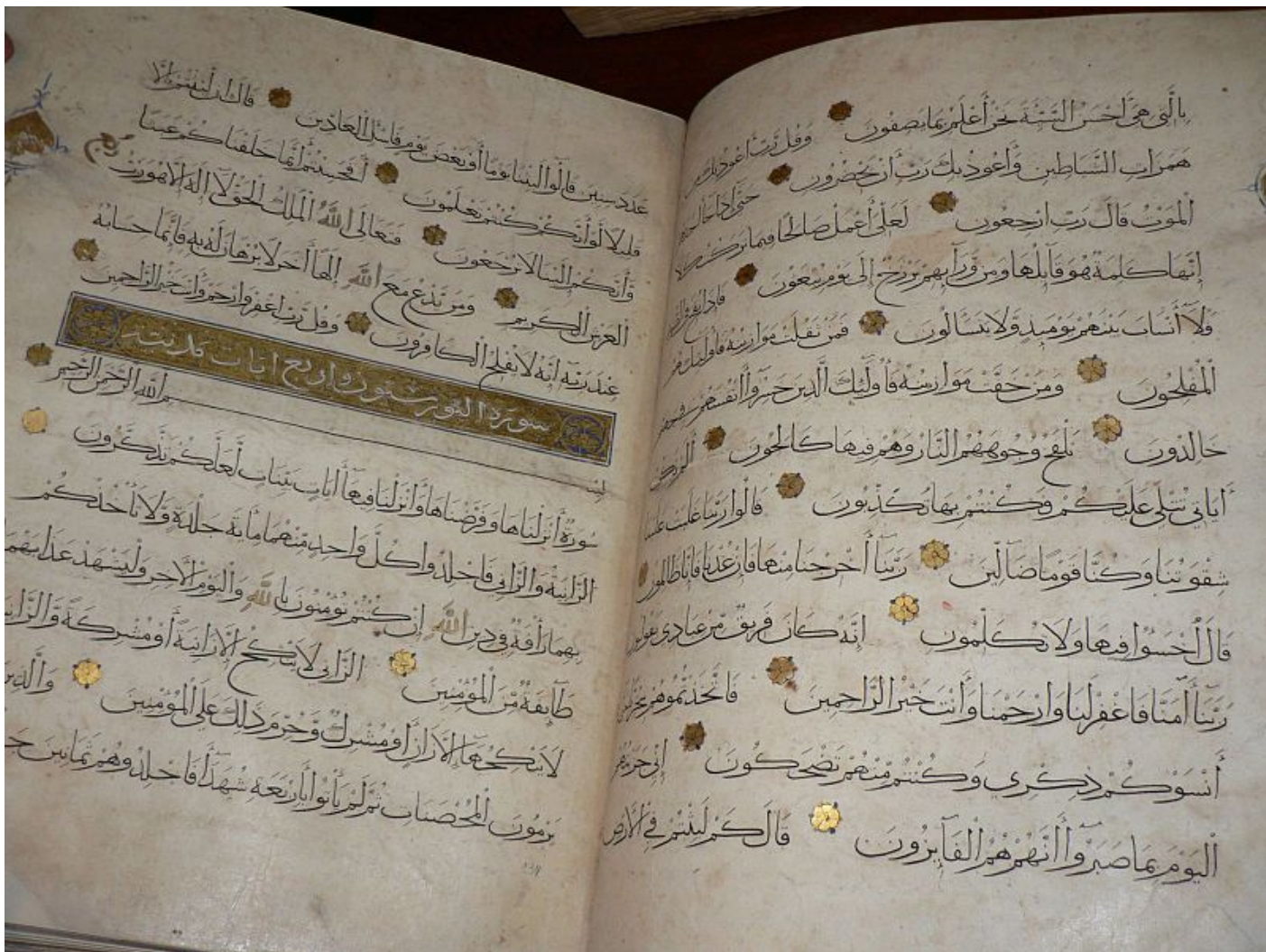

Историята на КОРАНА **الله اكبر** Ислямът в Чепинци

Коран означава буквално Четиво или Рецитиране. Докато го диктувал на последователите си, Мухаммад (Аллах да го благослови и с мир да го дари) потвърждавал, че става дума за божие послание, което му е низпослано. То не било продиктувано наведнъж, защото откровенията идвали на части и по различно време. След получаването им той ги известявал и по негова молба учениците му не само ги наизустявали, за да ги произнесат по време на службите, но и ги записвали и размножавали в множество екземпляри. След поредния низпослан пасаж от Корана, Пророкът не само го диктувал на някой от писарите, но и нареждал накрая да му бъде прочетено записаното. Той го правел с цел да се отстранят евентуалните грешки, допуснати от писаря. При всяко откровение, той посочвал мястото на новия текст във вече записаното. Имайки предвид културното ниво на арабите от неговата епоха, можем само да се възхищаваме на грижите, положени за съхраняването на текста.

Изворите уточняват, че "всяка година през месец Рамазан Пророка рецитирал на архангел Джибрил низпосланата до този момент част от Корана, а в последната година Джибрил го накарал да я повтори два пъти - така Пророка разбрал, че скоро ще умре." Какъвто и духовен смисъл да носи архангелската помощ, важно е, че сподвижниците на Пророка присъствали на неговите публични рецитации на текста (носеци името 'арда, като последната и най-известна рецитация била 'арда ахира), с които сравнявали своите копия на Корана. И така по време на всеки Рамазан, месеца на поста, Пророка имал навика да преглежда знаменията и главите на Корана, за да ги подреди и добави точното продължение на някои от тях. Това било дори наложително, имайки предвид последователността на откровенията. Понякога цяла сура (глава) бивала низпослана наведнъж; друг път части от дадена глава били съобщавани с прекъсвания; случвало се и много сури да започнат

едновременно и да бъдат продължени с прекъсвания. В такъв случай се налагало фрагментите да се записват временно на отделни "листове" - в действителност, върху малката по размери тогавашна материя, подходяща за писане: раменна кост от камила, изсушени листа от фурма, бял камък (използван като плочка за писане), парчета кожа или пергамент. Веднага след като някоя сура бивала напълно завършена, секретарите подреждали "листове" под наблюдението на Пророка, за да ги кодифицират окончателно. Известно е, че всяка нощ от месеца на поста Пророка отслужвал изключително продължителна извънредна молитва, дори няколко пъти я извършил публично в присъствието на последователите си, по време на която рецитирал части от Корана, така че до края на месеца успявал да изрече пълния текст. (Молитвата наречена Тарауих продължава да се извършва и днес с много благочестивост).

Когато Пророка изпуснал сетния си дъх, в страната било избухнало въстание, което причинило смъртта на някои мюсюлмани, известни с това, че знаели наизуст пълния текст на Корана (хуффаз). Тогава Умар Ибн ал-Хаттаб предложил на халифа Абу Бакр да съберат текста на Корана в един писмен корпус, вместо да стои разпръснат на части. Всъщност дотогава една част от него се намирала у един от сподвижниците и писарите на откровението, друга - у другото, като наред с това те били заучили съхраняваните от тях слова наизуст. Предложеното от Умар обаче щяло да осигури по-голяма надеждност при съхраняването на Свещеното Писание. Първоначално Абу Бакр отхвърлил предложението, ала след това Аллах разтворил гърдите му за него. Така Свещения Коран бил иззет от каменните плочки, костите и палмовите клонки и листа, и бил събран в свитъци, поради което този писмен корпус получил наименованието си "Свитъкът" (Ал-Мусхаф). Това станало само няколко месеца след смъртта на Пророка по следния начин:

През последните години от своя живот Пророка използвал Зайд ибн ас-Сабит като свой главен секретар и му диктувал кораническото откровение; ето защо халифът натоварил именно него със задачата да изготви препис на целия текст под формата на книга. В Медина живеели няколко хуффаз(така наричали онези, знаещи наизуст целия Коран) и един от тях бил въпросният писар Зайд ибн ас-Сабит, който освен това бил присъствал на цитираната по-горе 'арда ахира. Халифът обаче му наредил да открие по две писмени свидетелства за всеки стих, преди да го включи в окончателния текст. По заповед на халифа жителите на Медина донесли преписи на фрагменти от Корана, сравнени и коригирани с личната рецитация на Пророка. Изворите уточняват, че само два стиха били открити в един единствен запис, за останалите имало по няколко записа, направени под пряката диктовка на Пророка.

Практиката да се заучава наизуст кораническият текст датира от епохата на самия Пророк. Халифите и мюсюлманските владетели винаги са я поощрявали. Едно щастливо съвпадение допринесло допълнително за това. От най-стари времена мюсюлманите имали обичая преди да препишат дадена творба, било то с учебна цел или за разпространение, да я прочетат пред автора ѝ (или пред негов ученик), и след съответните поправки да получат удостоверение за автентичността на ръкописа. Читателите и рецитаторите на Корана правели същото и давали пример на другите. Тази практика се запазила до наши дни с тази особеност, че всеки автор потвърждава в удостоверението си не само автентичността на прочетеното от ученика, но и че съответства на наученото от неговия учител, който на свой ред бил заявил, че го е научил от своя учител и така назад до Пророка. В света съществуват стотици хиляди хуффаз (хора, които знаят наизуст целия Коран); копия на текста са разпръснати в четирте краища на света; вълнуващ е фактът, че между текстовете, съхранявани в паметта на хуффаз и преписите в целия свят няма никакви разлики.

Известно е, че оригиналът на Корана е на арабски; именно същият този текст се използва и днес. Направени са преводи на всички по-разпространени езици в света - къде по-добри, къде по-лоши - за полза на онези, които не знаят арабски. Трябва обаче да подчертаем, че единствено оригиналът е напълно запазен: не се е наложило да бъде преведен обратно на арабски от някой по-късен превод.

Езиците имат свойството да се развиват и с течение на времето стават неразбираеми за народите, които продължават да ги говорят. Така например никой днес в Англия не разбира английския на Чосър (поч. 1400 г.), с изключение на студентите, изучаващи староанглийски. Това важи за всички езици по света, древни или съвременни: гръцки, латински, френски, немски, руски и т.н. Единствено арабският прави изключение. За около 1500 г. не се е променил нито речниковият му фонд, нито пък граматиката и правописът му. Изменения няма дори и на ниво произношение, а ако има промяна то тя се дължи единствено на факта, че от някогашните две употреби едната е отпаднала. За означаване на новите явления пък е било необходимо да се разшири нечие лексикално значение. Не е ли белег на провидението, че за носител на божие послание, отредено завинаги, до края на света, Бог е избрал един неподвластен на промени език?

Един текст на автентичен език, записан под наблюдението на самия Пророк и чието съхранение продължава по три начина едновременно - чрез записване, запаметяване и обучение при квалифициран учител от страна на многобройни последователи от различни поколения; отсъствие на каквито и да е промени в текста - ето някои от забележителните характеристики на Корана, Свещената книга на Исляма.

Юсуф Исмаилов

